

INTERNATIONELL TÄVLING OM STADSBIBLIOTEKET PONTVIK ARKITEKTER 27 OKTOBER 2006

TEXTER PÅ PLANSCHER: FÖRSLAG MED MOTTO "*UNTOUCHED*"

Vi utgår från följande målsättningar:

- Det befintliga biblioteket får inte bli ett museums - OBJEKT
- Det ska finnas ett bibliotek och i bästa fall EN ENDA biblioteksbyggnad!
- Den historiska orörda platsen som består av natur och bebyggd miljö ÄR AV STOR BETYDELSE i sitt nuvarande tillstånd. Den måste förbli oförändrad.
- Annexbyggnaderna DEFINIERAR BIBLIOTEKETS SKALA. Alla dessa byggnader har etablerat ett ömsesidigt förhållande till varandra som inte får störas. Annexen ramar in och förhöjer "Mästerverket".
- Ingen tillbyggnad bör bli större än det befintliga biblioteket varken i SKALA eller i FYSISK storlek.
- LANDSKAPET, Brunkebergsåsen sedd från Odengatan måste bevaras.
- Entrén, placering och layout av det nya utvidgade biblioteket måste vara i ett tydligt samband med den befintliga byggnadens PRINCIP.

Förslaget

Förslaget är en UTBYGGNAD av det befintliga biblioteket och inte en ny separat TILL-byggnad! Utbyggnaden är formad som en uppsättning av underjordiska HYLLOR med ett stort öppet trappat rum i dess mitt. Besökare och bibliotekspersonal sitter SIDA vid SIDA på terrasserna och omgivande golv i det stora öppna landskapet. Omedelbart bakom terrasserna är olika media lagrade på hyllor eller skåp. En mängd mindre utrymmen av olika typer och storlekar är inplacerade bakom/inom hyllorna. Vertikal rörelse i rummet löses vis trappor och hissar. Detta medger en optimal tillgång till media och samtidigt god kommunikation mellan personal och besökare som har krävts i tävlingsprogrammet. Ingången arrangeras som ett *etruskiskt snitt* i den befintliga rampen. Den är placerad i centrum av den existerande biblioteksentrén som förblir i full funktion. Den nya entrésekvensen har sin fokus och bygger på det befintliga bibliotekets princip. Ett system av trappor som motsvarar det befintliga biblioteket förbinder den nya underjordiska delen på ett rättframt sätt med den befintliga strukturen. Tillgänglighet och rörelser i området förblir ORÖRDA (UNTOUCHED), som de är idag.

Det huvudsakliga cirkulationskonceptet och annexbyggnaderna

Huvudentrén till biblioteket är från Sveavägen och stadens CENTRUM, likt det nuvarande biblioteket! Annexen är sammanlänkade på ett okomplicerat sätt genom ett galleri som löper axiellt till den befintliga Biblioteksbyggnaden. Restaurangen, NYHETS-ZONEN, olika föreläsningssalar och den 24 timmar öppna lärande-zonen, regionala bibliotek etc. är placerade mellan en central och ett övre galleri, vilket möjliggör stor flexibilitet i användning och kommunikation. Möjligheter att begränsa öppettider i delar är fullt möjligt. Båda gallerier är kopplade via en ramp i slutet på Gyldéngatan. Båda gallerier har kontakt med befintliga nivåer -1 och -2 av det befintliga garaget i Folksam byggnaden. I ett senare skede kan detta fortsätta/ansluta till den nya staden citybanans station. Restaurangen är inhyst i den befintliga nedre byggnad, del av Annex 1 som gör det möjligt att flytta ut en terrass på Spelbomska torget under den varma årstiden.

Flexibilitet och kort och lång sikt förändring

Det stora underjordiska rummet fylls med "hyllor" (trappade bjälklag) och bildar ett TRAPPAT LANDSKAP. I dess inre har vissa hyllor tagits bort som skapar större håligheter där olika aktiviteter kan äga rum som alternativ till den stora öppna läsesalen. Det kan vara seminarierum eller vissa rum kan vara tillägnad ett speciellt ändamål. Det finns en IDÉ om ett inre flexibelt system/princip av enkel grundkonstruktion som kan vara föränderlig över tiden.

Det stora sammanhanget

Den magnifika sammanhanget av Observatoriekullen utgör i sin nuvarande skick en ensemble av stort kulturellt värde. Den linjära rullstensåsen löper nord-sydlig genom huvudstaden är en av de främsta topografiska motiv i Stockholm. Inbyggd in stadens väv blir den på ett dramatiskt sätt synlig vid Observatorielunden ! Viktiga byggnader av arkitekterna

Asplund, Hedquist, Härleman, Lallerstedt och Tengbom har placerats i landskapet utformat av både Adelcrantz och Asplund. Detta är en STORSLAGEN UPPSÄTTNING av kollektiva verk av betydande svenska arkitekter. Det finns en kontinuerlig och autentisk miljö från Tengboms Handelshögskola till Folksam tomten – detta unika ensemble måste förbli orört.

Driftskostnader och byggnadsekonomiska effekter

Den underjordiska utbyggnaden representerar en relativt LÅGKOSTNADS ALTERNATIV till ett byggnads komplex ovan jord både i fråga om faktiska byggkostnader och driftkostnader. Den underjordiska lösningen är inte i behov av komplexa exteriöra fasader/detaljer men har en "inre fasad" som ger den identitet. Uppvärmning och nedkylning av den stora volymen kan hanteras lättare och mer ekonomiskt än ett projekt ovan mark.

Dagsljusbelysning i bibliotekstutbyggnaden

Två rektangulära öppningar i taket ge stora möjligheter för OPTIMALT DAGSLJUS i den nya läs-landskapet även under den svenska vintern. Dessa ytor är konstruerade med ett strukturellt glas och som hålls på plats genom stålkonstruktion. Dagsljuset kan anpassas till de varierande ljusförhållandena i de olika årstiderna och variationer under dagen. Diffuserande system kan minska exponering för solljus under sommaren vid behov. Under en period mellan 15 februari och 15 november blir begränsning av solljus är nödvändigt i S-E och S-W. Den befintliga byggnaden i öster på Sveavägen skuggar låg morgon sol, det befintliga biblioteket börjar få direkt solljus efter ca kl.14.00. För skönhet eller behag kan små avsiktligt placerade öppningar föra in en essens av solljus, solfläckar in i den stora underjordiska rymden. Väl fungerande skrivbordsbelysning kommer att stödja generell belysning vid behov. (Glastaket möjliggör en dagsljusfaktor på 0,12. Det finns goda möjligheter att få tillräckligt med ljus även med avskärmande konstruktionselement och persienner, etc.).

Miljö

Den nya byggnadens skyddade läge under mark gör den relativt OBEROENDE AV UTOMHUSKLIMATET och skapar gynnsamma förutsättningar för ett stabilt rumsklimat, i motsats till en fristående byggnad. Luftläckage minimeras i utbyggnaden men är beroende av i vilken utsträckning den gamla byggnaden kan göras tät. Den nya utbyggnaden påverkar inte denna situation i större utsträckning.

Den nya byggnaden försörjs med luft från en teknikbyggnad via kulvertar under mark. Dessa har full gång höjd och kan enkelt inspekteras och rengöras. I teknikbyggnaden finns ventilationsaggregat med fläktar och värmeåtervinning. Luften kyls och värms till rätt temperatur i direkt anslutning till att den tillförs lokalerna.

Sockeln av det befintliga biblioteket

Sockeln är idag i ett relativt dåligt skick i synnerhet ovasidan måste renoveras. För att förenkla byggnadsprocessen kan den befintliga sockeln rivas och bygga den upp på nytt i identiskt skick. Inga av de arkitektoniska delarna är av ett slag som inte kunde lätt rekonstrueras (Enkla putsade och målade ytor fönster med stälkarmar). Detta är dock inte en absolut förutsättning. Den befintliga sockeln kan vara kvar om antikvariska skäl kräver det. Utgrävningen av det underjordiska utrymmet håller ett avstånd mellan 5 till 6 meter mellan Asplund biblioteket och den nya underjordiska läsesalen.

YTKALKYL:

Area inform. in sqm	Total gross area	Total MUA
Asplund library	9500	7900
Library extension	10100	8300
Annex 1	3300	2700
Annex 2	2300	1900
Annex 3	2100	1700
Gallery / new facilities	2500	2100
Links and Depositories	1600	1300
Total area in sq m	31400	25900